

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XIX. An Moniali concedi possit egressus, vt ad strictius Monasterium
transeat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

tionem Pontificis esse necessariam, & sine ista peccare mortaliter Moniales, quæ propter morbum lethalem, scilicet non contagiosum egredere: Non nego tamen, quod si quis sententiam contrariam, vtpote non omnino improbabilem, secutus egrediendi in tali casu licentiam concesserit, excusari possit à pœnis. Vide Rodrig. tom. 1. q. 49. art. 5. in fine.

11 Ex dictis sequitur primò, quod possit Monialis è clausura egredi, si periculum vitæ sibi certò imminet ob graves molestias, & vexationes, quas iniuste patitur, & habere non potest Episcopum, vel superiorem, à quo subleuetur. Tamburin. de iure Albat. disp. 19. q. 5. ad 8. quia hoc est veluti ab extrinseco occidi.

12 Sequitur secundò, quod è contra non possit sine legitima Summi Pontificis, vel alterius Superioris licentia egredi, si grauida effecta velit ad saluandam famam exire, vt fœtum foris edat, & sic suum delictum absconsum retineat, nisi simul alioquin periculum vitæ sibi imminet. Tamburin. loc. supra cit. ad 12. & Lezana verb. Clausura, n. 1.

13 Sequitur tertio, quod multò minus possit sine legitima licentia Summi Pontificis egredi ad habendam curam nepotum, & omni auxilio carentium. S. Congregatio apud Armendariz in addit. ad recopilat. legum Nauaræ, lib. 2. tit. 18. lib. 7. de Relig. n. 105. apud Marzillam sess. 25. cap. 5. & apud Barbosa in collectan. Bullar. verb. Monialium clausura circa egressum.

14 Idemque dico de egressu ad habendam curam consanguineorum infirmorum. Tamburin. ibi supra, ad 13. & Bonacina cir. q. 1. punct. 9. n. 4. & 5.

15 Idemque dico de egressu ad succurrendum in extrema necessitate parentibus, vel filiis; etsi alij satis probabiliter contrarium sentiant; cum in tali casu quammaximè virgeat ius naturæ, & obligatio charitatis. Ad quod tamen fundamentum facile responderi potest ex dictis suprâ. Idemque multò magis dico de egressu ad parentes, consanguineos, vel alios infirmitatis causa, vel alio prætextu inuadendos, idque tum ob dictam rationem, tum ob dictum Motum Pij V. ubi id expresse prohibetur, ibi: *Vi domorum, parentum, aliorumque consanguineorum visitandorum.*

16 Idemque etiam multò magis dico de egressu ad adimplendam aliquam conditionem impositam in legato ipsi Moniali relicto: quapropter declarauit S. Congregatio in vna Camerinenfis mensis Martij 1634. solui debere cuidam Moniali legatum 60. scutorum ei relictorum, etiamsi ratione sui status assilire non potuisset cuidam processionem cum veste alba, sicut legatum requirebat.

DVBITATIO XVIII.

An Moniali concedi possit egressus, si adeo incorrigibilis sit, vt in nullo Monasterio eius correctio speretur?

SUMMARY.

- 1 Moniali adeo incorrigibili, vt in nullo Monasterio eius correctio speretur, concedi non potest licentia egressus in consilio Summo Pontifice, licet in vigore iuris contrarium videatur.
- 2 Monialis incorrigibilis carceri potius, ne alias inficiat, tradi debet, quàm cum tanto scandalo, & præiudicio boni communis è Monasterio eici.

1 Respondetur, quod (quamvis in rigore iuris, ex cap. cum ad Monasterium, & cap. fin. de statu Mo-

nach, affirmandum videatur; cum eadem prorsus ratio, scilicet ne *Morbida facta pecus totum corrumpat ouile*, sit de religiosis fœminis, ac de viris; præsertim quia Moniales non magis ac viri votis Religionis adstringuntur, nec præcepto clausuræ ligantur, nisi quamdiu manent in Monasterio, sicuti & præcepto delationis habitus Religiosi omnes non ligantur, nisi quamdiu manent in Religione: & fauere videtur priuilegium quoddam Innocentij III. pro Cisterciensibus apud Hieronymum Rodrig. in compend. qq. regular. resol. 57. num. 3. tamen negandum sit (saltem in consilio Pontifice) vtpotè quid nouum, & inusitatum, atque adeo scandalum generans. Accedit, quod ansam Monialibus daret, vt se incorrigibiles fingant, ad hoc vt Monasterium deserant, in magnum præiudicium boni communis; & Moniales ex delicto suo commodum reportarent: quapropter potius in tali casu Monialis incorrigibilis, carceri (ne alias inficiat) includi deberet, quàm cum tanto scandalo, & præiudicio boni communis è Monasterio eici. Bonacina de clausura, q. 1. punct. 9. n. 14. Barbosa in Collectan. Doctor. in cap. ne Religiosi, de regularitate. Lezana tom. 1. cap. 25. n. 17. & verb. Clausura, n. 15. Gauant. in Man. Episcop. verb. Monialium clausura, n. 23. Ricciulus de iure personar. extra grem. Eccles. vagant. lib. 8. cap. 5. n. 8. idque ex altera Sacræ Congregationis declaratione in vna Redonensi 1617. & altera 1630. ex Rotæ decisione in vna Vlyssiponenfi 1625.

DVBITATIO XIX.

An Moniali concedi possit egressus vt ad strictius Monasterium transeat.

SUMMARY.

- 1 Moniali concedi potest egressus, vt ad strictius Monasterium transeat, contra nonnullos Doctores asserentes id solum statutum esse pro viris, non pro fœminis.
- 2 Ad bonum commune Monialium spectat posse ad perfectiorem vitam transire.
- 3 Transitus ad arctiora Monasteria de iure antiquo concedebatur, nec per ius nouum apparet sublatum.
- 4 Textus in cap. licet, de Regularibus, quamvis de solis Religiosis viris loquatur, quoad rationes tamen aequè procedit in Monialibus, & sic in vtrisque eadem debet esse iuris dispositio.
- 5 Monialis potest seruatis seruandis transire de vna Religione ad aliam, & in Religione, ad quam transit, debet facere nouitium, & emittere professionem.
- 6 Textus in cap. unico, §. confirmatus, in fine, de Religiosis domibus in 6. loquitur de translatione locali, non personali.
- 7 Opinio Rodriguezi improbat.

Respondetur, quod (quamvis Azor. tom. 1. lib. 13. cap. 8. q. 1. & alij negent, moti ex eo, quia cap. licet, de Regularib. ubi transitus ad Religionem strictiorem permittitur, loquitur solum de viris Religiosis, non item de fœminis; & quia cap. unico, in prin. ip. de statu Regular. in 6. Tridentinum sess. 25. de Regularib. cap. 4. & Bulla Pij V. incipiens: *Decoris, & honestati*, Monialibus permittunt exitum) tamen ob triplicem illam causam, epidemiam, lepram, & incendij, affirmandum sit; quia ad bonum commune Monialium spectat, posse ad perfectiorem vitam transire, nec præsumitur Pontifex velle Spiritui sancto ad perfectiorem

fectionem vitam excitanti resistere, & aditum ad perfectionem intercludere; tum quia olim dictus transitus concedebatur (vt patet ex c. 1. 20. q. 4. & docent ibi Gloss. verb. *Virgines*, & in c. *cap. vnic. verb. Perpetua*, Archidiacon. num. 1. *D. minic. num. 11.* Abb. *cap. fin. num. 7.* de statu *Monachor.* Additionator ad Abb. in *cap. non est*, li. C. ad fin. de *Regul. Silu. verb. Religio 4. q. 16. dist. 2.* & Greg. Lopez l. 9. *verb. Religiosos, tit. 7. part. 1.*) ergo & hodie concedi poterit; cum nulquam appareat talis iuris antiqui correctio; siquidem cit. *cap. vnic.* Tridentinum, & Bulla Pij V. loquuntur solum in ordine ad vacandum, non autem in ordine ad vitam Religiosam strictiorem amplectendam; & cit. *cap. licet*, quamvis de solis Religiosis viris loquatur, quoad rationes tamen aequè procedit in Monialibus; & sic in vtriusque eadem debet esse iuris dispositio; atque ita etiam post Tridentinum, sentiunt Mandes in *signatur. grat. verb. Licentia*, col. 9. *vers. quæ dicta sunt*, Tapia *Auth. ingressi, verb. ingressus, cap. 9. num. 37.* C. de *sacrof. Eccles. Rodrig. tom. 3. q. 52. art. 6.* & Zerola 1. *part. verb. Moniales, in fin.*

Confirmatur, quia apud Ricciullum in *tract. de iure personar. extra grem. Eccles. vacant. lib. 8. cap. 5. num. 4.* Sacra Congregatio in vna Nannetenfi 1613. & in vna Redonensi 1617. sic expressè decernit, quod scilicet non obstante etiam rigorosa clausura Monialium, possit adhuc Monialis, seruatis seruandis, transire de vna Religione ad aliam: at in casu, quo transiret, debet in Religione, ad quam transit, Nouitiatum facere, & professionem emittere. Rota *decis. 109. num. 2. & seqq. in recent.* & Tamburin. *diff. 21. quæst. 1. num. 11.*

Obiicies, in *cap. vnicum*, §. *confirmatos, in fin. de Religiosis domibus* in 6. decernitur, quod nullus Ordo ad alium, vel Conuentus ad Conuentum se, ac loca sua totaliter transferat absque licentia Sedis Apostolicæ: ergo.

Respondetur, nos loqui de translatione personali, non locali; in textu autem cit. sermo est de translatione, quæ cum loco, seu applicatione bonorum facienda est: ita Rodrig. & Zerola in *locis cit.* contra Azorium 1. *p. lib. 13. q. 1.*

Cæterum quod ait Rodrig. loco *suprà cit.* (requiri ad talem egressum, ob clausuram in Tridentino, & in Bulla Pij V. Monialibus indictam, Superiorum, & Ordinarij licentiam, quam inquit, tenentur illi concedere) mihi non probatur, sed dicendum satis esse eam (sicuti dicitur de Religiosis viris) petere, etsi non obtineatur; quia Tridentinum, & Bulla Pij V. non loquuntur in hoc casu, vt dicebamus.

at per moram vnus, vel alterius diei, v. g. ad visitandam imaginem, consanguineam, amicam, &c. non violat præceptum clausuræ.

Respondetur affirmatiuè, v. g. egressa ob morbum, vel alium casum permissum tenetur, sanitate obtenta, vel negotio finito, ad Monasterij clausuram redire. Sic Collector priuileg. *verb. ingredi*, §. 34. Rodrig. 9. 49. *art. 9. in princip.* Miranda de *Monialibus*, q. 1. *art. 5. ad finem*, Barbosa de *offic. & potest. Episcop. 3. p. alleg. 102. n. 58.* Bonacina de *clausura*, q. 1. *p. n. 9. n. 31.* Layman. *lib. 4. tract. 5. c. 12. n. 1.* & Lezana *tom. 1. cap. 25. n. 22.* & pater, quia cessat tunc causa concessionis egressus; tum quia dum in *cap. periculofo*, §. *verum quando, de statu Regular. in 6.* conceditur exitus Abbatissæ causa recipiendi iuramentum fidelitatis, subditur: *Quamprimum fieri poterit, seu fidelitatis præstatio sacramento*, ad ipsum Monasterium è vestigio reuersura, vbi Glossa *verb. è vestigio*, explicat, statim, vel continuè; & Ioan. Andr. ibi *num. 3.* Archidiacon. *n. 3.* Anchar. *n. 4.* & cæteri Canonistæ inde dicunt, quod concessa specialiter, & contra ius suis terminis sint continenda, & expedita concessionis causa, redeundum sit ad ius commune: tum quia in Bulla, *Decori, & honestati*, postquam præterquam ob triplicem infirmitatem ibi declaratam, prohibetur egressus Moniali, subditur: *Sed nec in prædictis casibus extra illa Monasteria, nisi ad necessarium tempus, stare licet.*

Hoc autem præceptum, cum simus in moralibus, moraliter (sicuti cum dicitur de obligatione ad restituendum, vel ad residendum, &c.) intelligendum est, ita vt per moram breuem, verbi gratia vnus, vel alterius diei, Monialis illud non violet. Accedit, quod sic etiam colligitur ex *cit. capite periculofo*, §. *verum quando*, vbi cum Pontifex præcepisset è vestigio finito negotio, reditum ad clausuram, subdit: *Sic quod in fraudem residentia, siue mora claustralis nihil fiat omnino*: quibus verbis clarè significat, eam solam dam-nari moram, quæ sit alicuius momenti, quæque cederet in clausuræ fraudem, non autem quæ sit vnus, vel alterius diei, vt si Monialis, finito negotio, per vnum, vel alterum diem alicubi moretur, vel ad clausuram rediens, in itinere aliò diuerfat, ad visitandam imaginem, cognatam, vel amicam; quia hoc, moraliter loquendo, non est in clausuræ fraudem, vti dicebam, & videri possunt Rodrig. *tom. 1. quæst. 47. art. 11.* Gutierrez *qq. Canon. lib. 1. cap. 14. in fine*, Bonacina, & Lezana in *locis supra cit.* & quæ dicuntur *infra dub. 51.*

DVBITATIO XX.

An Monialis ad tempus legitimè egressa teneatur statim redire?

SUMMARIUM.

- 1 Monialis ad tempus legitimè egressa, nempe ob morbum, vel alium casum permissum, tenetur sanitate obtenta, vel negotio finito ad Monasterij clausuram redire.
- 2 Verbum (è vestigio) sonat statim, vel continuè.
- 3 Concessa specialiter, & contra ius suis terminis sunt continenda, & expedita concessionis causa redeundum est ad ius commune.
- 4 Monialis egressa legitimè, si in redeundo ad Monasterium sit morosa per moram breuem, v. g. vnus, vel alterius diei, non violat præceptum clausuræ.
- 5 Monialis egressa legitimè, si finito negotio aliò diuer-

DVBITATIO XXI.

An Moniali, si necessitas exeundi manifesta sit, & Superior tunc pro licentia petenda adiri non possit, liceat, eo inconsulto, egredi?

SUMMARIUM.

- 1 Monialis necessitate cogente, si non sit aditus ad superiorem pro obtinenda licentia, potest eo inconsulto egredi.
- 2 Necessitas legem non habet, & per epicheiam censeri potest casus necessitatis exceptus.
- 3 Monialis non præsumitur necessitate cogente, coartari à superiore ad seruandam clausuram.
- 4 Monialis necessitate cogente egressa sine superioris licentia tenetur eidem significare suum egressum, si aurret, & ipsa possit.

5 Superior